

Lutherläsaren 98

INNEHÅLL

LEDAREN. <i>Konstantinopel då?</i> Av Kristian Norrback.....	3
TJUGOFJÄRDE SÖNDAGEN EFTER PINGST <i>Medborgare i två riken, Matt. 17:24-27.</i> Av Sebastian Grünbaum.....	7
LUTHER OM TEMPELSKATTEN utgående från Matt. 17:24-27. Texten översatt av Kristian Norrback	13
SAMTIDEN UNDER LUPPEN. Analys av företeelser i vår samtid som har kyrklig dimension. Kommentarer av.....	
Boris Sandberg, <i>Lär dem hålla allt!</i>	17
Otto Granlund, <i>Kristus, coronan och överheten</i>	23
LUTHERS KOMMENTAR ÖVER GENESIS 11. Av Tord Carlström.....	27
LUTHER OM Matt. 6:33 i andaktsboken <i>Spis och föda</i> (1978), s. 95-97.....	33
REDAKTIONSROUTAN.....	Bakpärmen

PÄRMBILDEN: "Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv" (Joh. 3:16), "Guds rike kommer inte så att man kan se det med ögonen. Ingen ska kunna säga: Se, här är det, eller: Där är det. Nej, Guds rike är mitt ibland er" (Luk. 17:20-21).

När man tar del av ortodox litteratur läser man både sådant som är utmärkt också för en lutherläsare, blandat med sådant som man sätter stora frågetecken efter. Ett exempel ur en ortodox bönbok¹ "om de vanligaste sätten att be" (att göra kors-tecknet, motta prästens välsignelse, böja sig ned, tända ljus, rökelse): "När vi gör korstecknet välsignar vi våra tankar, känslor och händernas arbete. Samtidigt ber vi Gud om nåd både genom våra ord och genom det kors där hans enfödde Son har lidit och dött för vår skull, och som vi liksom ställer mellan Gud och oss. Vi ber inte om något för vår förtjänsts skull, som vi inte heller har, utan för Guds Sons lidandes, barmhärtighets och kärleks skull." Utmärkt!

Så vidare om tändandet av ljus: "Elden symboliserar vår brinnande kärlek till Gud, Guds Moder eller det helgon framför vars bild vi tänder ljuset. Likaså vår böns värme och strävan mot himlen. Ljuset symboliserar den andliga upplysning vi får genom bönen. Renheten i bränslet (vax eller olja) symboliserar renheten i våra bönekänslor och önskningsar. Dessutom är ett brinnande ljus en mycket lämplig gåva från oss till Gud som är **ljusens Fader**, och till helgonen som Kristus själv kallar **världens ljus**." Här blir det nog många frågetecken, särskilt från en försagd bedjare som inte alls är säker på värmen eller renheten i sin stapplande bön.

Åter till intervjun med metropoliten Arseni i *Studio Krypta*. Värden sätter inte sitt lutherska ljus under skäppan, och samtalet kommer in på för oss centrala frågor: *Hur blir jag frälst? Frälsningsvisshet, Mänskans fria vilja, Tro och goda gärningar.*

På frågan om *hur en människa blir frälst* (ca 16 minuter in i intervjun) börjar metropoliten med ånger och bot (på finska:

¹ Rukous- ja hartauskirja, 1979, s. 15-16.

katumus), med hänvisning till den förlorade sonen (Luk. 15). Han kände sin brist, längtade efter något bättre än svinafödan, och började återfärden till fadershuset. Och en sådan ånger ligger alltid inom räckhåll för en mänskans fria vilja – det är en punkt man snart kommer till när man bekantar sig med ortodox teologi.²

Kan man vara viss om att bli frälst? (21 min.) Naturligtvis inte, svarar metropoliten, eftersom avgörandet är Guds. En kristen kan hoppas på att bli frälst, under förutsättning att hon lever ett kristet liv enligt Bibeln och fullgör Kristi bud. Människan måste göra sitt bästa, Gud fäller domen.

Ett exempel från annat håll i en ortodox predikan över Änkans son i Nain (Luk. 7:11–16) på hur människans andliga kapacitet uppfattas: Jesus uppväckte inte änkans son, utan **rörde vid båren**, och gav befallningen **Stå upp!** Den döda (!) reagerade så på befallningen och stod upp – på likande sätt som befallningen **Ta din säng och gå!** – Många lutherläsare har säkert hört en motsatt utläggning av texten: Det är **Jesu** mäktiga ord som **väcker upp** den som är **död** och oförmögen till någonting!

Tillbaka i intervjun frågas *vad en luthersk och en ortodox kyrka kunde vara överens om* (34 min.). Metropoliten är artig men nämner i förbigående att avgörande skillnader finns i uppfattningen om kyrkan, om prästämbetet, om sakramenten

² Den store humanisten *Erasmus* formulerade sin uppfattning av mänskans fria vilja så: ”möjligheten för människan att vända sig till det som bidrar till frälsningen”. Luthers motskrift *Om den trälbundna viljan* behandlades i *Lutherläsaren* 95, november 2020, s. 3ff.

(smörjelsen, nattvarden, prästvigningen). Det vill säga, mycket skiljer.

Det är mindre känt att kontakt hade tagits av lutherska teologer och patriarken **Jeremias II** i Konstantinopel på 1570-talet, dvs då den lutherska *Konkordieboken* (bekännelseskriterierna) tog form (nämns i intervjun vid 39 min.).³ Det hade tidigare funnits en kontakt från den grekiska kyrkan till **Filip Melanchthon**, och en grekisk version av *Augsburgska bekännelsen* utarbetades.

Det kom tre avvisande svar från Konstantinopel, och två motsvar, sedan avbröts kontakten. I en lista på läropunkter å ena sidan som båda kyrkor accepterade (bland annat att både brödet och vinet delas ut i Nattvarden), och å andra sidan punkter där man inte var överens, möter vi: *den fria viljan, Guds förutbestämmelse, rättfärdiggörelsen*.

Samma punkter som får stort utrymme i samtalet i Studio Krypta 2021. Inte mycket har ändrats på 500 år.

Fridfull jul och ett välsignat nytt år 2022

tillönskas varje medlem och läsare

som stöttat **Lutherläsaren** 2021 på olika sätt!

Styrelsen

³ På nätet hittar man följande uppsats om kontakterna till Konstantinopel: **Eve Tibbs** (March 9, 2000), *16th Century Lutheran and Orthodox Exchange: Patriarch Jeremias II, the Tübingen Lutherans, and the Greek Version of the Augsburg Confession: A Sixteenth Century Encounter*. (Fuller Theological Seminary)

Tjugofjärde söndagen efter pingst

Medborgare i två riken

Av Sebastian Grünbaum

När de sedan var framme i Kaper-naum, kom de som samlade in tempelskatten fram till Petrus och frågade: "Betalar inte er mästare tempelskatt?" "Jodå", svarade han. När Petrus kom hem var det Jesus som frågade först: "Vad tror du, Simon? Från vilka tar jordens kungar upp tull och skatt? Från sina söner eller från andra?" Han svarade: "Från andra." Då sade Jesus till honom: "Alltså är sönerna fria. Men vi ska inte stöta oss med dem, så gå ner till sjön och kasta ut en krok. Ta sedan den första fisken du får upp och öppna munnen på den. Då

hittar du ett silvermynt. Ta det och ge till dem för mig och dig."

– Matt. 17:24-27 –

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Varje jude över 19 år var tvungen att betala skatt till templet, på den ort där han bodde. Den årliga avgiften var en halv shekel, i grekiska pengar två drakman. Vi får en uppfattning om pengarnas värde när vi vet att en vanlig arbetare kan ha fått nöja sig med en drakma som dagslön. Nu ombeds Petrus att betala två dagslöner för egen räkning och två för Jesus.

Två frågor

Nu blir Petrus tillfrågad: "Betalar inte Jesus skatt till templet?" Denna fråga uppenbarar omedelbart hur laddad situationen var. Om Jesus

inte betalade skatt till templet kunde han anklagas för avgudadyrkan. Detta är förmodligen orsaken till att Petrus hastigt svarar: naturligtvis kommer han att göra det. Efter det går Petrus till Jesus. Kanske var Petrus osäker eller så gick han för att be Jesus om pengar, men i vilket fall som helst gick han sedan direkt till Jesus.

Nu föregår Herrens undervisning Petrus fråga. Lätt ser vi Jesus som en allvarlig lärare som tillrättavisar och är sträng. Exempel på den här strängheten kunde vara när Petrus varnar Jesus om Jerusalem och korset, eller när lärjungar funderar över var de ska få bröd.

Men den här gången tycker jag att Jesus verkar vara nästan lekfull. Jag menar inte att hans ord inte skall tas på allvar, utan han är lekfull på ett sådant sätt att samtalet här pågår med en liten glimt i ögat. Jesu ordval till Petrus låter som en gammal lärares tal

till en älskad elev, det är inte så strängt eller på något sätt dömande. Jag säger detta eftersom Jesus är mild mot sitt eget folk även när det gäller sanningen, han är en tålmodig och bra lärare, även om vi människor ibland slås, är elaka eller säger saker som kan sära när vi försöker undervisa eller få folk att förstå himmelrikets hemligheter.

Detta betyder inte att sanningen inte skulle vara viktig, naturligtvis är den viktig. Det är en av de viktigaste sakerna i denna värld, men det är därför Jesus är mild när det gäller att föra den vidare till oss. Han vet att vi förstår bättre när den vi talar med inte skriker eller hotar oss, när vi i stället får lugnt lyssna och då det ges tid att ställa frågor och reflektera. Naturligtvis skulle det vara min och varje prästs önskan att kyrkan också skulle kunna vara en sådan plats. Tyvärr finns arvsynden även här och vi måste kämpa

med att ha tålmod med oss själva och andra.

Men även om vi präster och andra ofta felar i detta, så kan vi trösta oss med att Jesus aldrig misslyckas. Han är alltid mild och barmhärtig mot syndare. Hans tålmod tar inte slut.

Gäster och barn

Diskussionen om främlingar och barn är en mycket djupgående lektion i vad vi kristna är. Det stod klart för antikens människor att kungens familj inte behövde betala skatt på sin egen mark. Jesu undervisning är att vi är fria från att betala skatt till templet. Detta förklaras av det faktum att Jesus och hans efterföljare är Guds barn, och därför är Gud deras Fader, det vill säga de behöver faktiskt inte betala skatt till Guds hus. Du är också ett barn i Guds familj, du är inte främmande för Gud. Du är inte en sådan som Gud inte känner och som han bara vill dra nytta av. Du är en

son eller dotter som han älskar.

Nu återspeglas detta bland annat i det faktum att en kristen alltid är betjänad av Gud, Gud är den som förlåter synder, rättfärdigar och helgar oss syndare. Folk förväntar sig saker av främlingar, men de vill alltid ge sina egna barn det bästa de har. Gudstjänsten är det ställe där detta sker konkret. Genom sitt ord och sina sakrament förlåter Gud oss våra synder. Genom ämbetsbärarens händer och mun tjänar han oss och talar till oss. Där får vi gång på gång bekräftelsen. Vi är inga gäster och främlingar för Gud. Vi är hans älskade barn som han har omsorg om.

Barnen är fria, vad är de fria från?

Barn är först och främst fria från främlingskap, vi är inga främlingar för Gud, okända för honom. Våra öden är inte hemliga för Gud, han har räknat alla våra dagar och

håren på våra huvuden, han känner allt som varit i våra liv och allt som kommer. Gud har redan sett var och en av oss i evigheten och valt att den här personen vill jag rädda. Gud har sedan fullbordat denna frälsning genom sin Son Jesus, i honom försonade Gud världen med sig själv. Och sedan är det Guds Helige Andes verk att han förklarar oss med sin Son.

För det andra är vi fria från *synden, döden och djävulen*. I det heliga dopet är vi inympade i Jesus, Guds barnskap är något som först och främst är en följd av att vara i Jesus. Jesus har gått före oss. Han har lidit och dött och uppstått från graven på tredje dagen. Därför känner vi också vårt framtida öde. För när du är i Jesus och lever i honom, då delar du hans öde. Vi är döpta till hans död, för att leva det nya uppståndelselivet tillsammans med honom. Genom dopet och tron är du delaktig av Kristi död och

uppståndelse, Jesus är ditt liv. Så delar du hans öde i denna värld och efter denna värld.

Detta liv är för närvarande ett fördolt liv i Gud, men det kommer att bli uppenbart på uppståndelsens morgon. Detta betyder att du inte är en slav under denna världens furste. Du måste inte leva ditt liv i fruktan för att dö eller bli bestraffad. Du måste inte gå sörande under synder och brott. I stället får du vara fri. Gud har i Kristus Jesus befriat dig från alla dina värsta fiender.

För det tredje är vi fria från *denna värld*. Att vara slav till denna värld är något som är svårt att förstå. Hur kan man vara slav? En slav till världen är något som vi alla frestas att vara. Det handlar om att ha begär efter det som världen har. Det kan vara rikedom, makt, ära, skönhet, obegränsad sexuell njutning, framgång eller lycka. Hur många lever inte bara för denna

värld. Gud vill dock befria oss från detta.

Vi är först och främst alltid hans barn. Först efter det kommer medborgarskapet i ett visst land, tillhörigheten i ett visst folk, att tala ett visst språk och annat. Alla dessa är sekundära saker. Himlen är vårt enda hem, och dit är vi kallade.

Kyrkohandbokens tema för söndagen heter ”medborgare i två riken”. Vi förstår detta fel ifall vi tänker att vårt medborgskap här är lika viktigt som medborgskapet i himlen.

Ja, vi betalar skatter, ja vi har kallelse och tjänar vår nästa, ja vi söker det lands bästa var vi bor.

Faktum kvarstår: vi är bara på genomfart. Detta är inte vårt hem. Vi tillhör inte det här stället. Vi är främlingar och gäster här precis som våra fäder. Vår sanna ära finns hos Gud, vår sanna rikedom är hans nåd, vårt sanna arv är hans himmel. En kristen är

kallad att vara fri från denna värld.

Petrus skickas ut på fiske

Du betalar Jesus denna skatt. Genom detta exempel visar han att även om Guds barn faktiskt är befriade från denna skatt, skall de för ordningens skull ändå betala denna skatt. För man måste nu ta hänsyn till att templet och dess tjänst här på något sätt tillhörde Israels folks överhet. Detta är inte en frivillig donation, utan en organiserad myndighet som samlar in skatt från alla. Det finns inte två skilda undervisningar i Bibeln när det gäller beskattning, utan bara en.

Bibelns klara undervisning kan sammanfattas i detta ord: ge Gud det som tillhör Gud, och kejsaren det som tillhör kejsaren. Med andra ord lyder en kristen lagarna i det land där han bor och där betalar han också skatt. En kristen är, som Paulus skriver i söndagens evangelium, allas

tjänare. Han tjänar varje människa och sin nästa på alla sätt.

En kristen lever aldrig för sig själv, tjänar inte bara sig själv och tänker inte bara på sitt eget bästa, utan lever för andra och letar efter sätt på vilka han skulle kunna tjäna sin nästa om och om igen. När en kristen gör detta, kommer Gud att ta hand om honom och ge honom allt han behöver. Detta betyder inte att vi skall försumma våra kallelser eller vara slarviga i våra uppgifter.

Men det finns en trygghet i att veta, att Gud verkligen bryr sig om vårt vardagliga bröd. Jag tänker att Petrus fiskande är ett exempel på detta. Han planerar inte så mycket, utan gör endast det som Jesus befäller honom och allt ordnar sig. På samma sätt är vi inte heller kallade att bekymra oss eller vara oroliga, utan att följa Guds ord i allt och lita på att han har omsorg om oss i livets all skeden.

När de hade sett det, berättade de vad som var sagt till dem om detta barn.

Luk. 2:17

När en kristen börjar förstå Kristus som sin Herre och Frälsare, som har räddat honom från döden och gjort honom delaktig av sitt herredöme och arv, då gudomliggörs hans hjärta, så att han skulle vilja hjälpa var och en att bli delaktig av denna gåva. Han känner ingen större glädje eller skatt än glädjen att känna Kristus.

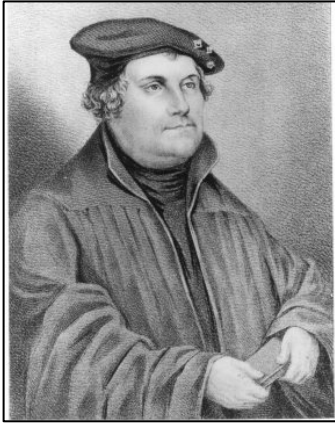
Därför sätter han sig i rörelse, lär och uppmanar andra, fröjdas och bekänner inför alla, begär och ber, att även andra skulle finna en sådan nåd. En sådan är en rastlös ande mitt i den största fred.

Till Guds nåd och frid hör att en kristen inte kan vara tyst och överksam, utan med all kraft behöver han sprida Guds ära och pris bland människor.

WA 45, 540

Martti Luther-

Yksin armosta, s. 315

Luthers utläggning över Tempelskatten Matt. 17:24-27⁴

När de sedan var framme i Kaper-naum, kom de som samlade in tempelskatten fram till Petrus och frågade: "Betalar inte er mästare tempelskatt?" "Jodå", svarade han. När Petrus kom hem var det Jesus som frågade först: "Vad tror du, Simon? Från vilka tar jordens kungar upp tull och skatt? Från sina söner eller från andra?" Han svarade:

"Från andra." Då sade Jesus till honom: "Alltså är sönerna fria. Men vi ska inte stöta oss med dem, så gå ner till sjön och kasta ut en krok. Ta sedan den första fisken du får upp och öppna munnen på den. Då hittar du ett silvermynt. Ta det och ge till dem för mig och dig." (Matt. 17:24-27).

Sär följer en fin berättelse om hur Kristus förhöll sig till myndigheterna. Först låter han skatteuppbärarna fråga Petrus om den årliga tempelskatten, för att han ska få tillfälle att tala om de två rikena, det himmelska och det jordiska. Före Petrus har berättat om det, förekommer honom Jesus och frågar Vad tror du, Simon? Från vilka tar jordens kungar upp tull och skatt? Från sina söner eller från andra? Hans tanke är: Käre Petrus, jag vet att vi är kungar och

⁴ St. Louisutgåvan VII, 336—339.

kungabarn. Jag är Alla kungars kung, dvs ingen har rätt att kräva skatt av oss, snarare borde de betala åt oss. Hur kan det nu vara så, käre Petrus, att de kräver skatt av dig som är kungason? Vad tror du? Kan det vara rätt? Eftersom Kristus frågar allmänt svarar också Petrus allmänt, utan att ana något mer: Inte barnen, utan de andra bruka betala skatt – och anar inte att Kristus med sina ord har kallat honom kungason.

Av det här kan man sluta sig till hur kärleksfullt Kristus måste ha förhållit sig till sina lärjungar. För han liksom leker och driver ett litet skämt med Petrus, som med ett barn som inte har baktankar, och Kristus uppskattar Petrus barnslighet. Och samtidigt ser man ingen lättsinnighet, utan endast allvar och majestät hos Kristus, som gläder sig över Petrus uppriktighet. Det måsta ha varit en fin, vänlig och ljuvlig gemenskap mellan Kristus och hans

lärjungar, som vi ser här, som när någon leker med ett litet barn eller med sin bästa kamrat, med den skillnaden att detta Kristi skämt är lika allvarligt som han på samma gång är vänlig. När du tänker på hur hög han är som skämtar med Petrus, måste du röras till den största kärlek till Gud, som sätter sitt majestät åt sidan och skattar dessa olärda personer så högt att han skämtar, leker och nästan spelar fars så att man kunde tro att det är lättsinne. Det skulle aldrig Kaifas, fariséerna eller de andra hycklarna ha gjort. Om de hade hört eller sett något sådant skulle de ha rynkat pannorna och sagt: Vad är det för en stor narr som leker på det sättet med de här bönderna! För oss däremot blir det till tröst och uppmuntran i tron så att vi får Kristus kär, som umgås med de sina på det förtroligaste och vänligaste sätt och inte föraktar de enkla och enfaldiga.

Men vi ska inte stöta oss med myndigheterna. Det är skälet som Herren ger till att man ska lyda de profana myndigheterna. Därför ska man överväga det noga och följa det, nämligen att man ska respektera myndigheterna så att de inte blir irriterade, och får orsak att anklaga de kristna för uppror, som om de inte skulle vara laglydiga utan sträva till att upprätta en ny yttre ordning.

Därmed låter han också förstå att hans rike inte är ett samhälleligt eller världsligt rike. Det är som om han säger: Gå, käre Petrus, och vet att vi är kungar och kungabarn i ett annat rike. Låt dem behålla sitt rike, där vi bara är gäster. Därför vill vi betala värden vad vi är skyldiga honom, så att de inte behöver säga att vi varit oredliga i deras rike, att vi konsumerat deras varor utan att betala. Han var ju tvungen att flera gånger påminna sina

lärjungar om att de inte skulle hoppas på Messias som en jordisk kung, utan lära sig att hans rike var ett helt annat rike. Det är det Kristus huvudsakligen sysslar med här: att skilja på de två rikena. Han säger: vi är rikets barn, men inte det världsliga rikets.

Han bekräftar alltså här myndigheterna, men gör dem inte rättfärdiga och heliga inför Gud – ja, han skiljer dem från sitt rike. Därför, så mycket anseende och härlighet i världen som kungarna får av det här stället, så mycket fruktan och förtvivlan får de när de tänker på att de inte hör till Guds rike. Detta för att de inte ska bli uppblåsta när de hör att Gud tolererar deras ställning. [...]

Det här måste man säga därför att också de gudlösa regenterna, ja också våra makthavare, nu blir omåttligt uppblåsta när de hör att deras ställning godkänns av Gud, alldeles som om de för den

skull skulle bli heliga, och inte tänker på att de i den ställningen inte är bättre än turkarna eller vilka hedningar som helst. För också under turkarna är de kristna tvungna att lyda myndigheterna, liksom Kristus här tolererar de romerska myndigheterna, som ändå var dömda av Gud. På precis samma sätt är det med våra myndigheter när de saknar tro.

Det skulle vara acceptabelt om myndigheterna tog endast ett silvermynt, också av de troende. Men nu förföljer de, i förlitan på att Gud tolererar dem, den Gud som tolererar dem, precis som Kristus dödades av de romerska myndigheterna. Gud skulle ju välsigna kungarikena så att de hade sina skatter in i evigheten; men eftersom de inte nöjer sig med den välsignelsen, förföljer de den som välsignar dem, och tvingar honom att förbanna dem och störta de mäktiga från deras troner.

San underkastar sig frivilligt myndigheterna och säger Vi ska inte stöta oss med dem. Som om han sade: Eftersom vi är främlingar i det här riket, och är tvungna att leva enligt era lagar för att inte anses som upproriska i ert hus, så vill vi lyda er och ge vad vi är skyldiga. Men för att visa dem att jag är Herre över allt, också över det här riket, så gå och bli myntslagare i fiskens mun och ta ett silvermynt ur fiskens mun. Vilken förunderlig myntslagare som har varken guld eller silver, som tigger i sin fattigdom, och ändå visar att han kan göra berg av guld i vilken fiskmun som helst när han vill! Därför är hans underkastelse under myndigheterna frivillig, som när den högste kungen i världen frivilligt skulle komma till en spetälsks hus och betalade ett öre för härbärget enligt lag, och värden inte hade en aning om vilken kung han hade hos sig – dessutom i kungens rike.

Samtiden under luppen

Lär dem hålla allt!

Av Boris Sandberg

Min huvudrubrik var en av rubrikerna för tillfällena på *Kyrkhelg Nord* i mitten på september i år. Det var glädjande att höra hur klart och tydligt det sades varför vi kan lita på Bibeln som Guds ord och att det har konsekvenser för vår tro och vårt leverne. Kanske jag får vara litet personlig. Det är Guds Ord som gör att jag har den åsikt jag har. Jag vill hålla fast vid Guds ord så gott jag kan även om det skulle kosta något. De teologiska studierna tog inte tron av mig, vilket skedde i många fall. I stället blev jag alltmer stärkt i tron på Guds ord. Det berodde på att det fanns tillfällen på annat håll där det undervisades utifrån Bibelns eget vittnesbörd om sig själv. Och det blev ledstjärnan för mig. Jag är tacksam för att det blev Nya Testamentets exegetik (grundtexten) jag skrev min avhandling i. Dogmatiken och hermeneutiken (hur man ska förstå och tolka texter) har kommit genom studier efter studietiden. Jag ska nu referera och kommentera delar från två olika tillfällen. Det första är det jag redan nämnt och det andra är ett liknande tillfälle som ordnades av Sankt Jakobs församling inom *Missionsstiftet*.

Kyrkhelg Nord från Vasa

Lär dem att hålla allt! Man utgick ifrån dop- och missionsbefallningen där det här uttrycket står. Det grekiska ordet som översatts med att hålla betyder också att *bevara, hålla fast vid*, vakta på och i förlängningen leva som ordet lär, lyda. Jesus säger: **Den som bevarar mitt ord ska aldrig någonsin smaka döden (Joh. 8:51). Men jag känner honom [Fadern] och bevarar hans ord (Joh. 8:55).**

Jesu auktoriserade sändebud

Jesus utsåg tolv apostlar till sina sändebud och han gav dem sin auktoritet så att det som de sade hade samma auktoritet som det som Jesus sade. Jesus säger: **Jag säger er sanningen: Den som tar emot någon som jag sänder tar emot mig, och den som tar emot mig tar emot honom som har sänt mig (Joh. 13:20).**

Den som lyssnar till er lyssnar till mig, och den som förkastar er förkastar mig. Och den som förkastar mig, han förkastar honom som har sänt mig (Luk. 10:16).

Jesus hade också gett ett löfte till lärjungarna vad som skulle ske när den Helige Ande skulle utgjas över dem: **Men när han kommer, sanningens Ande, då ska han leda er in i hela sanningen. Han ska inte tala av sig själv utan bara tala det han hör, ... Han ska förhärlika mig, för han ska ta av det som är mitt och förkunna för er (Joh. 16:13, 14).**

Eftersom Paulus hade fått Jesu auktoritet kunde han också uttala sig skarpt: **Det vi redan har sagt säger jag nu igen: om någon ger er ett annat evangelium än det ni har tagit emot, så ska han vara under förbannelse (Gal 1:9). Därför tackar vi alltid Gud för att ni tog emot Guds ord som vi predikade och tog det till er, inte som människors ord**

utan så som det verkligen är: Guds ord som är verksamt i er som tror (1 Tess 2:13).

Redan de här få bibelställena gör klart för oss att apostlarnas vittnesbörd har samma status, auktoritet och tyngd som Jesu egna ord. Förutom det här nämndes också tolkningsregler enligt vilka man ska tolka Bibeln (hermeneutik). Tolkningsnycklar som man kan använda är lag/evangelium, berättelse / dogm (deskriptivt / preskriptivt), adiafora etc.

Vilka konsekvenser har det här för vårt liv?

För över trettio år sedan struntade folkkyrkan i dessa bibelord och öppnade prästämbetet för kvinnor. Vilka slutsatser av det beslutet drog du då – och drar du idag? Vad skulle vara mest konsekvent med tanke på bibelorden? Andra liknande frågor är aborten, äktenskapssynen (inkl. samboförhållande) etc.

Några ställda frågor

Den mest brännande frågan var om kvinnliga präster. Är det en frälsningsfråga? Där ville inte panelen säga något bestämt för de tyckte båda två att det skulle ha krävt mera tid för ett välmotiverat svar. Därför betonade man att man blir frälst genom tron på Jesus.

Men det ställe som kommer frågeställningen närmast är 1 Kor. 14:34-39: **Liksom i alla de heligas församlingar ska kvinnorna vara tysta i era församlingar. De får inte tala utan ska underordna sig, som också lagen säger. Vill de veta något ska de fråga sina män därhemma, för det är en skam för en kvinna att tala i församlingen. Var det kanske från er som Guds ord gick ut? Eller var det bara till er det kom? Om någon tror sig vara profet eller**

andlig, ska han inse att det jag skriver till er är Herrens bud. Om någon inte erkänner detta, är han själv inte erkänd. (Bibel 2000: ...**blir själv inte erkänd**) Det här är ett Herrens bud förmedlat genom aposteln Paulus och därför har det samma auktoritet som Jesu eget ord, vilket det ju också är. Erkänner du inte detta som ett bud från Herren så är du inte själv heller erkänd av honom. Ett tydligt ord från Gud.

Vi påminner oss orden i Luk. 10:16: **Den som lyssnar till er lyssnar till mig, och den som förkastar er förkastar mig. Och den som förkastar mig, han förkastar honom som har sänt mig.**

Det här är Herrens bud och det ska vi rätta oss efter. I den här meningen är det en frälsningsfråga.

Hur det går med var och en människa vet endast Gud. Man kan omfatta Herrens bud (t.ex. de tio budorden) men i praktiken handla på annat sätt. Om Guds Ande har upplyst mig om att jag handlat fel så bör jag omvända mig och be om förlåtelse. Jag kan inte fortsätta som förr. Allt som står i strid med Guds ord är frälsningsfrågor. Som svar på det här har vi fått Guds ord genom aposteln Johannes: **Om vi bekänner våra synder, är han trofast och rättfärdig så att han förlåter oss våra synder och renar oss från all orättfärdighet. Om vi säger att vi inte har syndat, gör vi honom till en lögnare och hans ord finns inte i oss** (1 Joh. 1:9, 10).

Frågestunden i Jakobstad

Sankt Jakobs församling hade ordnat en frågestund i samband med att Missionsstiftets nyvigde biskop, **Juhana Pohjola**, hade installerat **Richard Eklund** till pastor för Sankt Jakobs församling.

Biskop Juhana framhöll att eftersom folkkyrkan inte har följt Guds ord (Jfr. med Lär dem att hålla allt!) så fattade man i tiden beslut om att grunda nattvardsgemenskaper som sedan har fått en mer kyrklig struktur och som i dagens läge är en luthersk kyrka i Finland.

Förrättningar

Eftersom det är en luthersk kyrka har man den sedvanliga E liturgin och kan sköta alla förrättningar som dop, konfirmation och begravning. Vigselrätt har man inte utan vigsel sker inför magistraten och äktenskapet kan sedan välsignas i kyrkan.

Medlemskap

Missionsstiftets mässor är öppna för alla medan man måste uppfylla vissa kriterier för att kunna delta i nattvarden. På liturgihäftets baksida nämns, att man bör vara döpt och konfirmerad, att man vill följa Bibeln och Bekännelsen i tro och liv, att man tror att nattvarden är Jesu sanna kropp och blod, ångrar sina synder och kommer till nattvarden för att ta emot syndernas förlåtelse och att man tror dessa ord: "för dig utgiven och för dig utgjutet till syndernas förlåtelse".

Vill man bli medlem, tar man kontakt med församlingens pastor på orten och tar reda på om man kan omfatta Missionsstiftets teologi som är baserad på Bibeln och Bekännelseskriterierna. Man måste inte vara medlem för att delta i nattvarden men i och med att man kommer till nattvarden så bekänner man att man håller med om det som förkunnas från predikstolen och det som förrättas vid altaret.

En fråga: I dagens samhälle är folk rätt rörliga och då uppstår frågan: Kan man delta i nattvarden i folkkyrkan på annan

ort vid en mässa som hålls av en konservativ präst och som man har förtroende för? Det kan också hända att man av olika orsaker inte kan gå i folkkyrkans mässa, kan man då gå till nattvarden i Missionsstiftet? Svar: Det är möjligt om man uppfyller de kriterier som finns på liturgibladet. Delar man samma tro och bekännelse så är medlemskapet inte ett absolut krav.

Relation till väckelserörelserna

Det finns en historisk bakgrund till att väckelserörelser har uppstått. De kom till som korrektiv och komplement till folkkyrkan. Samma sak gäller Missionsstiftet. Väckelserörelserna vill komplettera undervisningen medan Missionsstiftet strävar till att erbjuda ett alternativ för Ordet och sakramenten p.g.a. den utveckling som skett och sker i folkkyrkan. Därför kan man höra till båda.

Nattvardspraxis

Som regel används gemensam kalk, inte för att Jesus uttryckligen skulle ha sagt att det måste vara gemensam kalk, utan därför att Jesus använde sin egen kalk som han sände runt till apostlarna och för att den kristna kyrkan gjort så under en lång tid. Kan man då använda särkalkar? I princip ja, eftersom vinet också då kommer från den gemensamma bägaren, men man har inte velat gå in för det därför att Jesus inte gjorde så. Under corona-pandemin har man i stället rekommenderat *intinktion* (doppning) ifall någon t.ex. av hälsoskäl inte velat ta av den gemensamma kalken.

Den här saken har diskuterats grundligt i Missionsstiftet utan att man kommit fram till någon total enighet. Oenigheten ligger i vilka ord som räknas utgöra instiftelseorden och hur man ska tolka dem.

Synen på lekmannapredikanter

I princip hör altaret och predikstolen ihop. Därför predikar en präst i mässan. Man kan också dela på det så att en präst predikar och en annan förrättar liturgin. I regel finns det inte något behov av lekmannapredikanter. Det har dock förekommit att lekman som annars predikat regelbundet i något bönehus predikat vid en Ordets gudstjänst. Vid andliga möten kan lekmän predika eller avge vittnesbörd.

Sammanfattning

Det var väldigt bra att de här två diskussionstillfällena ordnades eftersom det råder stor okunnighet i fråga om Bibelns auktoritet och vad Missionsstiftet står för. Väckelserörelserna och Missionsstiftet kunde komma samman för att diskutera hur man skulle kunna stöda varandra.

* * *

Kristna, coronan och överheten

Av Otto Granlund

Coronapandemin har under snart två års tid påverkat samhället på djupet. Under den tid som gått är det många frågor som har ställts. Först fanns det många frågor kring hurdant coronaviruset är. På senare tid är det kanske i synnerhet frågor kring hanterandet av krisen som varit på tapeten. Finns det verkligen orsak att använda ansiktsmasker? Hur ska man förhålla sig till vaccinet? Eller vad ska man tänka om begränsandet av offentliga samlingar?

Dessa frågor är sådana att också kristna helt befogat kan komma till sinsemellan olika slutsatser. Det tråkiga är att de här frågorna också har vållat splittring bland kristna. Någon förlöjligar den som tar på sig en ansiktsmask. En annan kräver att alla ska låta sig vaccineras. Eller vice versa.

Här bör vi beakta att inte ens statsmakten åtminstone hittills har varit kategorisk på dessa punkter. Myndigheterna har gett rekommendationer, men det har inte varit fråga om direkta krav. Därför, och eftersom Guds ord inte ger något klart svar på dessa frågor, är det inte befogat att förvänta sig att Kristi kyrka heller skulle ge vare sig direkta påbud eller direkta förbud på dessa punkter. Här måste det finnas frihet för kristna att tänka och göra på lite olika sätt.

Med detta sagt är det värt att notera att en del av motståndet – märk väl: inte allt motstånd – mot ansiktsmasker och vacciner tycks grunda sig på en skepsis mot statsmakten, vilket i sin tur kan leda till en trotsig inställning mot myndigheter. Även om en sund skepticism är på sin plats bör en kristen vara försiktig med trotsigheten. Vi får komma ihåg det som aposteln Paulus skriver: **”Varje människa ska underordna sig den överhet hon har över sig. Det finns ingen överhet som inte är av Gud, och den som finns är tillsatt av honom. Den som motsätter sig överheten går därför emot Guds ordning, och de som gör så drar domen över sig själva”** (Rom. 13:1-2).

Det bör påpekas att Paulus skriver i en kontext där överheten inte var kristen ens till namnet. Ett viktigt tillägg till detta ord är också det som Petrus och de andra apostlarna säger när stora rådet vill tysta ner evangeliet: **”Man måste lyda Gud mer än människor”** (Apg. 5:29). Alltså är vi inte kallade till trots mot överheten. Om däremot överheten kräver något

som tydligt går mot Guds ord, då ska vi lyda Gud mer än människor.

Som kristna ska vi inte naivt tänka att det inte kunde uppstå situationer där vi med hänvisning till Apg. 5:29 behöver lyda Gud mer än människor. Utan koppling till coronan står riksdagsledamot **Päivi Räsänen** och *Evangelisk-lutherska missionsstiftets i Finland* biskop **Juhana Pohjola** åtalade för hets mot folkgrupp för att de offentligt framhåller Bibelns ord i sexualetiska frågor. Det kanske är självklart hur kristna ska agera i en sådan situation, men det finns orsak att också säga det rakt ut: Vare sig det blir en friande eller fällande dom i just det här fallet ska Kristi kyrka frimodigt också framöver bekänna Guds ords sanning och inte låta ordet tystna. Kristna som utsätts för förföljelse – så som ett oberättigat åtal – ska också få stöd av bröder och systrar. **”Om en kroppsdel lider, så lider alla de andra delarna med den. Och om en kroppsdel blir ärad, gläder sig alla de andra delarna med den”** (1 Kor. 12:26).

Också under coronakrisen har det funnits tillfällen då vi som kristna haft orsak att fundera på var gränsen för lydnad mot överheten går. När det gäller ansiktsmasker och vacciner kan vi tänka och göra olika, och saken behöver inte göras till ett problem. Också begränsningar av deltagarantal kan beaktas, samtidigt som en församling ska vara mån om att alla ska ha möjlighet att delta i en gudstjänst. Under våren 2021 övervägdes dock ett förbud av offentliga samlingar på de områden där epidemin härjade som värst, varmed också firandet av mässor ens i liten grupp hade blivit förbjudet. Tacksamt nog antogs ingen sådan förordning. Missionsstiftets dåvarande biskop **Risto Soramies** och Missionsstiftets konsistorium hann dock under den offentliga diskussionens gång göra ett

viktigt uttalande, enligt vilket ”Predikandet av Guds ord, döpdandet, förkunnandet av syndaavlösning och utdelandet av nattvarden ska fortsätta under alla omständigheter.”⁵

Detta är vi som kristna kallade till, oberoende av den här världens kriser. Gud kallar oss att leva av de gåvor som han ger åt oss i ordet och sakramenten.

Men när Gud, vår Frälsare, uppenbarade sin godhet och kärlek till oss människor... – Tit. 3:4 –

JAG MÅSTE SÄGA att jag inte i hela Bibeln har läst ord som beskriver Guds nåd bättre än dessa två: vänlighet och människokärlek. Se till att du lägger på minnet dessa ord: Guds vänlighet och människokärlek är meddelad och erbjuden åt och var och en. Därför måste du bygga din tro på dessa ord och öva och stärka dig med dem varje dag. [...] Om du inte tror detta vore det bättre om du aldrig ens hade hört dem. För din otro gör dessa dyra, tröstande, nåderika ord till en lögn. [...] Om du tror, gläder och fröjdar sig ditt hjärta utan vidare i Gud; det frigörs, blir övertygat och modigt.

WA 10 I, 1, 101

Martti Luther – Yksin armosta, s. 316.

⁵ ”Jumalan sanan saarnaamisen, kastamisen, synninpäästön julistamisen ja ehtoollisen jakamisen tulee jatkua kaikissa oloissa.” Uttalandet Jumalanpalvelus on kristityn perusoikeus (”Gudstjänsten är den kristnes grundrättighet”) kan läsas i sin helhet på finska på adressen <https://www.lhpk.fi/tiedote-jumalanpalvelus-on-kristityn-perusoikeus/>

Luthers kommentar över Genesis 11

ENLIGT LUTHER'S WORKS VOL. 2.

Översatt till svenska av *Tord Carlström*

5 Då steg HERREN ner för att se på staden och tornet som människorna byggde.

När Gud inte tar notis om synden och förefaller se mellan fingrarna med den, då följer en outhärdlig vrede utan slut. Sådan var vreden i floden och den vrede Mose nämner i detta avsnitt. Gud tillåter att Hams ättlingar är framgångsrika och tillåter att de fortsätter i synden så länge som de bygger på tornet och staden, men sedan följer en desto större katastrof.

Låt oss därför erkänna att en fruktansvärd dom, en som ingen har erfarit sedan världens begynnelse, är förvarad för påven och turken, som har blomstrat så länge. Gud har aldrig sett mellan fingrarna med en sådan ogudaktighet och yttersta hädelse hos någon annan så länge. Därför kommer deras straff att överträffa straffet med floden, förskingringen och sodomiterna, ty vreden gentemot dem kommer att vara evig.

Mose säger inte endast att Gud stiger ner, utan att Han stiger ner för att se. Vi har sagt hur detta skall förstås. Så långt har Gud uppträtt som om Han inte såg, och de ogudaktiga var också säkra på att Gud inte brydde sig om deras handlingar.

Han visar ett slående förakt för dessa tyranner och stolta byggare när Han kallar dem Adams söner eller människors söner. Han gör detta med samma avsikt som ovan (1 Mos. 6:2, 3), nämligen att skilja på den sanna och den falska kyrkan, på

Guds söner och människors söner. Ty Han kallar dem som saknar Ordet människors söner; de är förlorade och övergivna hycklare. "Vad försöker dessa människor göra?" säger Gud. "De bygger en stad och ett torn mot Min kyrka, verkligen ett skrattretande tilltag, eftersom de är människors söner."

Detta tjänar också som tröst för kyrkan, att Gud inte endast, ser de gudlösas företag, intriger och rådslag som motsätter sig kyrkan, men också skrattar åt dem som den andra psalmen säger (2:4): "**Han som bor i himlen ler, Herren gör narr av dem.**" Men det är ett hånfullt skratt; ty ursinne, vrede och förskingring följer på detta skratt. "**Han talar till dem i vrede,**" säger David, "**i glödande harm förskräcker han dem**" (Ps. 2:5).

Därför borde det inte skrämja oss om vi ser påven bygga en borg, likt Nimrod, i avsikt att förtrycka kyrkan, medan han hetsar turken och hela världen mot oss. Herren skrattar verkligen åt dessa meningslösa planer och kommer att förvirra honom (påven) också.

Så tröstar den helige Ande den sanna kyrkan, som besväras av satans kyrka, för att den inte skall tro att Gud inte bryr sig om det. Han säger: "Herren ser vad de ogudaktiga gör. Och nu gör Han sig redo att stiga ner, så att de, som självelåtet skrattar åt alla hotelser och gör misstaget att de tror att deras kraft inte kan brytas, skall bli varse att deras planer inte är dolda för Gud."

Men Gud använder sig inte av murbräckor för att bryta ner murar, inte använder Han heller några andra krigsmaskiner; Han endast förvirrar deras språk. Det här är sannerligen en förvånande metod för att erövra städer och ruina murar, men det är den säkraste och lättaste av alla. På samma sätt försäkrar Kristus i evangeliet (Luk. 11:17): "**Ett rike som har**

kommit i strid med sig självt blir ödelagt". Om språken inte hade blivit förbistrade, skulle deras hjärtans enhet ha fortsatt. Men nu faller Babylon, Jerusalem faller, Rom faller - kort sagt, alla kungadömen faller som ett resultat av förvirringen av språk som åstadkommer hjärtanas oenighet.

6 HERREN sade: "Se, de är ett enda folk och de har ett enda språk. Detta är deras första tilltag, och härefter skall ingenting vara omöjligt för dem vad de än beslutar sig för.

Verbet "*zamam*"⁶ är bekant ty det betyder att nå ett beslut som ett resultat av något förslag och att avgöra huruvida det är bra eller dåligt. Sådan är betydelsen i detta avsnitt: "De har beslutat att göra detta; de har bestämt sig; och de tillåter inte sig att användas från det de har påbörjat." Det här är ett slags klagomål från Gud, som är förvånad och bedrövad över människornas stora högmod, eftersom de, till sin egen stora skada, föraktade Noas och den gudaktige Sems auktoritet.

Ändå är detta skrivet till vår tröst (Rom. 15:4); ty vår tro är svag, och även för den som är nog så tålmodig är korset tungt. När vi därför ser de ogudaktigas planer och så många våldsamma överträdelser, då får vi tankar som dessa: att kyrkan håller på att gå under och att ogudaktigheten tar över allting. Mot sådana förtvivlans tankar är detta avsnitt effektivt; som om den helige Ande skulle säga: "Se inte endast efter vad människorna planerar; ty de är hänsynslösa, enfaldiga, stolta och självbelåtna. Utan lämna jorden för ett ögonblick, stig upp till himlen med era tankar och se vad Gud gör och hur Han förhåller sig. Han är visst inte sysslolös, inte sover Han heller;

⁶ Hebreiska: besluta i betydelsen "avse att göra något ont".

utan Han ser på denna mänskliga självbelåtenhet med sorg, och dessa ting besvärar Honom lika mycket som de besvärar er. Tvivla därför inte; en dag kommer Han och skall förvirra dessa "zamözumim."⁷ Detta är det namn som hebreerna gav dessa enfaldiga folk som hade satt sig i sinnet att utföra någon gärning. Därför betecknar dessa Guds ord de gudaktigas snyftanden och suckar när de är skrämde och nervösa över de ogudaktigas enfaldiga inställning som har satt sig i sinnet att tom. mot gudarnas vilja utföra det de har påbörjat.

Så ser vi att de heliga fäderna var bekymrade och frestade i sin svaghet i tron när de såg så många överträdelser hos de ogudaktiga människorna som skymfde Gud och Hans Ord. Annars skulle de inte ha varit så skrämde eller ha suckat så mycket men till tröst måste Gud avslöja sin egen sorg, som stammade från de ogudaktigas högmod. Nu följer bestraffningen.

7 Låt oss stiga ner och förbistra deras språk, så att den ene inte förstår vad den andre säger." 8 Så spred HERREN ut dem därifrån över hela jorden, och de måste upphöra att bygga på staden. 9 Den fick namnet Babel, eftersom HERREN där förbistrade hela jordens språk, och därifrån spred han ut dem över hela jorden.

Det här är en beskrivning av det avskyvärda straff ur vilket krig, mord, och ondska av alla de slag härstammar i hela världen. Man skall inte tro att detta straff har upphört. Det fortsätter fortfarande, och särskilt kyrkan är medveten om

⁷ Hebreiskt uttryck för ett slags jättar, enligt 5 Mos. 2:20 "samsu-miter" ett resligt folk. Enligt 5 Mos.3:11 var Og mellan 405 och 477 cm lång samt 180 - 212 cm bred.

detta allvarliga lidande. Hur ofta har det inte hänt sig att kyrkor hade motsättningar sinsemellan på grund av en liten obetydlig ceremoni! Påven Victor exkommunicerade alla österns kyrkor på grund av att de firade påsken annorlunda än i väster.⁸ De österländska kyrkorna anslöt sig till samma dag som judarna iakttar än idag, men de i väster föredrog att använda sig av den kristna friheten.

Det finns liknande företeelser inom förvaltningen, ty sannerligen det finns ingen mer skadlig plåga för kungadömen och statliga affärer än oenighet. Om vi tyskar hade varit eniga i hjärta och krafter, vad kunde turken då ha förmått mot oss, eller vad kunde han göra nu? Men nu när vi är sinsemellan oeniga på grund av småsinta titlar, underminerar han gradvis Tysklands styrka och erövrar ett område efter annat.

Så är vi bestraffade genom språkförbistringen, och allt sedan Babel byggdes har alla kungadömen erfarit denna plåga. Det är sant som *Sallust* säger: Små företag växer i harmoni, men stora går under genom disharmoni. Och grekerna har ganska klokt hittat på historien om *Eris*⁹, som kanske har sitt ursprung i just denna berättelse; ty de heliga berättelserna blev kända för hedningarna genom muntliga berättelser. "Den babyloniska ondskan" kunde därför förtjäna namnet "ordspråk" genom att beskriva tanken att oenighet är den mest ruinerande plågan i mänskliga affärer; ty ytterst omstörtar den religion, lag, goda seder, och allt gott som livet har. På detta

⁸ Påven *Victor I* (d. 198) exkommunicerade biskopen av Efesus, Polycarpus, och andra österns biskopar då de firade den 14:e Nisan som kristen påsk.

⁹ Från Homerus *Iliad*.

har vi exempel inför våra ögon i kyrkan, statskicket och hushållet.

Tidigare, i det första kapitlet, beskrev vi hur Mose använder plural form i detta avsnitt när den ende Guden talar. Vi sade att det är ett säkert bevis för den allra heligaste Treenigheten, i vår tro att Fadern är den som avlar, Sonen är den som avlas; och den helige Ande, är den som utgår av Fadern och Sonen, de är en Gud.

Vi skall inte använda någon tid på judarnas simpla invändningar som babblar att Gud talade med änglar. Ty vi blev inte skapade i likhet med änglar; men de är tillsammans med oss i likhet med Gud. Vi hävdar, såsom orden avslöjar, att det finns en mångfald i Gud karaktäriserad av ett odelat väsende och en odelbar enhet. Änglarna förmår inte förbistra språk; detta är Skaparens eget verk. Såsom Han gav enhetlighet i språket, så förmår endast Han ändra och upphäva det; en skapad varelse kan inte göra detta. Änglarna kan anta mänskligt tal, som många exempel i Skriften visar; men de kan varken skapa eller ändra det hos människan.

Låt oss därför förbli vid den sanna förståelsen att Fadern är Gud, Sonen är Gud, och den helige Ande är Gud; det är, att i detta avsnitt talar den ende Guden själv med sig själv och säger: "Låt oss gå ner". Därmed är nedkomsten endast Guds verk. Änglarna har ingen del i det. Genom det förskräcker Han och krossar de ogudaktiga efter att de syndat.

Så avslöjar Mose mångfalden av personer i Gud, men han förklarade inte antalet och naturen; ty detta var förbehållet att hedra Nya Testamentet, som uttryckligen beskriver personerna; nämligen att det finns i Gud en person som avlar, en person som avlas, och en person som, så att säga, "utandas", som utgår från Fadern och Sonen.

I Gamla Testamentet är därför denna artikel om Treenigheten innesluten i den allmänna tron i vilken de heliga fäderna dog och blev frälsta. Låt oss därför inte tillåta oss att bli berövade sådana bevis av de ogudaktiga och förblindade judarna. Ord som är så klara och används i deras exakta mening skall inte förvrängas och vridas till en absurd betydelse.

* * *

Martin Luther i Spis och föda

Nyårsveckan

Den 2 januari

s. 95-97 (1978)

Sök först Guds rike och hans rättfärdighet, så ska ni få allt det andra också.

- Matt. 6:33 -

Med dessa ord vill Kristus uppväcka oss och säga: Vill du sörja och söka rätt för att alltid ha nog, så sök efter den skatt, som heter **Guds rike**. Men Guds rike består inte i något utvärtes utan däri, att man tror på Jesus Kristus, som ensam är konung i detta rike. I och genom Honom har vi allt, så att den som förblir i detta rike, honom kan ingen synd, död eller olycka göra någon skada, utan han har evigt liv, glädje och salighet. Men vad vill det då säga att söka efter detta rike? Eller hur kommer man dit? Vilken väg

måste man gå? Här visar den ene hit och den andre dit, men det finns ingen annan väg än den enda, nämligen att tro på Kristus. Öva och driv väl evangelium, vid vilket tron håller sig fast, med att predika, höra, läsa, sjunga och betrakta, så att tron i hjärtat blir allt starkare och framträder med sina frukter. Och där detta rätt övas både bland förkunnare och åhörare, att man flitigt driver Guds ord och sakrament, lever där efter och håller sig därvid, så att det också blir allt mera bekänt bland människorna, det kallas att söka och befordra samt med allvar fara efter Guds rike.

Guds rike har också en **rättfärdighet**, men det är en annan rättfärdighet än världens, liksom det också är ett annat rike. Guds rikets rättfärdighet är den rättfärdighet, som kommer av tron, som är driftig och verksam i goda gärningar. Alltså att vi med allvar tänker på och far efter evangelium, driver det flitigt och sedan också verkligen lever efter det och inte är lättsinniga skrymtare, som låter det gå in genom ena örat och ut genom det andra, utan att det bevisas i gärningarna och så visar sig verksamt, såsom Paulus säger: **Guds rike består inte i ord utan i kraft** (1 Kor. 4:20). Detta kallas tron med dess frukter, dvs. göra goda gärningar och med trohet och flit vårda sin kallelse och lida mycket för den saken. Ty Kristus kallar **rättfärdighet** i allmänhet en kristens hela förhållande till Gud och människor såsom trädet med frukterna. Men inte att förstå så, att denna rättfärdighet är helt och hållet fullkomlig (såsom Kristi tillräknade rättfärdighet är. Skr. anmärkn.), utan den växer och tilltar beständigt, såsom Han också här befäller de sina att **söka** därefter, då de ännu inte helt fattat det eller redan fullkomligt lärt det och förverkligat det. Ty i Kristi rike är det med oss till hälften synd och till hälften helighet. Ty vad som i oss är av tron och Kristus, det är alldeles

rent och fullkomligt såsom inte varande vårt (av oss) utan Kristi verk, som genom tron är vår samt lever och verkar i oss. Men vad som ännu är vårt eget, det är synd alltsammans, dock under och i Kristus överskyld och utplånat genom syndernas förlåtelse. Därutöver blir det också genom Andens nåd dagligen dödat, tills vi alldeles dör bort från detta liv.

Med denna förmaning: **Sök först Guds rike och hans rättfärdighet, så ska ni få allt det andra också**, visar oss alltså Kristus ifrån det jordiska goda till den eviga skatten; att vi inte ska räkna det jordiska goda för att vara jämförligt med det som vi såsom kristna äger i himlen. Därtill fogar Han också ett tröstefullt löfte (om det jordiska), att vi inte ska tänka, att Han inte därför vill ge något på jorden, utan vi bör veta att vi också här i jordelivet ska ha vad vi behöver. Därför säger Han: **Sök först Guds rike och hans rättfärdighet, så ska ni få allt det andra också**. Det vill säga, du ska därutöver ha mat, dryck och kläder mm. liksom på köpet, utan all omsorg, ja, just därigenom att du inte sörjer därför utan för Guds rike sätter allt på spel. Och det ska tillfalla dig så, att du inte vet varifrån det kommer, såsom också den dagliga erfarenheten lär oss. Ty Gud har ännu så mycket i världen, att Han kan föda de sina, då Han ju föder alla fåglar och maskar och kläder liljorna på marken, ja, då Han också ger och låter växa så mycket åt de onda. Och hur skulle det vara möjligt att den skulle dö av hunger som troget tjänar Gud och befordrar Hans rike? Det måste då ej finnas mera bröd på jorden eller himlen ej mer kunna utgjuta regn, om en kristen skulle dö av svält, ja, Gud måste i så fall först ha upphört med sin skapande, alstrande och uppehållande förmåga.

Avsändare:

Lutherläsaren
Kristian Norrback
Ginstigen 171,
66100 Malax,
Finland

REDAKTÖR: Markus Engström, Lappfjärdsvägen 8, L5, 64100 Kristinestad, Finland. Tel. +358(0)50-358 97 97.
E-post: mkeengstrom@gmail.com.

ANSVARIG UTGIVARE: Kristian Norrback, Ginstigen 171, 66100 Malax, Finland. Tel. +358(0)50-919 57 04.
E-post: kijana@mbnet.fi.

REDAKTIONELLA MEDARBETARE: Tord Carlström (Sannäs), Jan-Erik Back (Korsholm), Lars Lövdahl (Vasa) och Tom Lövdahl (Lappfjärd).

LUTHERLÄSARENS WEBADRESS:
www.lutherlasaren.org (OBS, ny adress!)

NYA PRENUMERATIONER OCH AVBESTÄLLNINGAR:
Sänds till ansvarig utgivare: Kristian Norrback, Ginstigen 171, 66100 Malax, Finland. Tel. +358(0)50-919 57 04.
E-post: kijana@mbnet.fi.

LUTHERLÄSARENS BANKKONTO är Nordea, Kristinestad, Finland.
IBAN: FI08 2026 1800 0072 90.
BIC: NDEAFIHH

LUTHERLÄSARNA RF:S FO-NUMMER: 3055254-3.

LUTHERLÄSARENS BOKLÅDA, KONTAKTUPPGIFTER:
Bror-Erik Wikström,
Bölevägen 124, 64240 Böle, Finland. Tel. +358(0)6-225 8144.
Närpes Sparbank, IBAN: FI06 4963 1020 0234 74
BIC: ITELFIHH